

EV ÖDEVİ SAVAŞLARINA SON

Ev ödevi; öğrencilerin o gün okulda öğrendiklerini pekiştirmesini, velilerin de çocuklarının eğitim sürecine eşlik etmesini sağlayan bir fırsattır.

Ev ödevi öğrencilerin;

- ertesi günkü ders için hazır olmalarına,
- gün içinde görülen konuları sınıfta ayrılan zamanın elverdiğinden daha detaylı incelemelerine,
- sorumluluğunu yerine getirme duygusunu tatmalarına,
- bağımsız çalışmalarına,
- zaman yönetimi becerisini edinmelerine yardımcı olur.

Veliler günlük ev ödevleri konusunda çok mücadele verirler. Çoğu zaman, çocuklarının ev ödevlerine karşı olan tutumları nedeniyle zorlanırlar. Birçok veli çocuklarını zamanında ev ödevi yapmaları konusunda ikna etmenin zorluğundan şikayet ederler. Yirmi dakikada bitirilebilecek bir ödevin iki saatte bitirdiğini, bazen de ödevini hiç yapmama davranışı sergilediğini ama sabah uyanınca da ödevini yapmadan okula gitmek istemediklerini söylerler.

İlk dikkat edilmesi gereken şey, çocukların okuldan dönüşlerinde yemek yemeleri ve gerek odalarında dinlenerek, gerekse de biraz oyun oynayarak gevşemelerine zaman ayırmak olmalıdır. Bu, aynı yetişkinlerde de olduğu gibi onun "rahatlama" zamanı olacaktır. Çocukların da yetişkinler gibi buna ihtiyaçları vardır. Bu zaman onların dinlenmelerini ve yeniden çalışmaya oturmak için hazır olmalarını sağlayacaktır.

- **Çocuğunuza ev ödevini değerli bir etkinlik olarak görmesi için yardım edin.** Sadece sizin ilginiz bile ev ödevinin önemini vurgulamaya yeter, ama asıl önemli olan çocuğun ev ödevini başkalarından övgü kazanmak için değil, kendileri için yaptıklarını bilmeleridir.
- **Her akşam ailece öğrenme için bir zaman belirleyin.** Bu çocuğunuzun ev ödevlerini yaparken, sizin de bir kitap okuyarak ona örnek olacağınız bir zamandır. Öğrenme sevgisini en iyi aşılamanın yolu sizin öğrenmekten ne kadar zevk aldığınızı göstermenizdir.
- **Tutarlılık Kuralı uygulayın.** Bu kurala göre, ıspanak bitmeden tatlıya geçilmez! Ev ödevi bitirilene kadar televizyon izlemek, tekrar oyun oynamak gibi eğlenceli aktiviteleri engelleyerek bunu yapabilirsiniz. Bunu; "Ödevini bitirmeden oyun oynayamazsın" demek değil; "Ödevini bitirdikten sonra oyun oynayabilirsin" demeniz olumlu disiplin basamaklarını uygulamanızı sağlayacaktır.
- **Başlangıç ve bitiş saati olan belirli bir zaman ayarlayın.** En iyi program hem ailenize hem çocuğunuza en çok uyandır. Bazı çocuklar belirli yapılara (uyarılmaya, sıkça "Hadi... hadi!"

denmesine) ihtiyaç duyarken, bazıları kendi zamanlarını kendi ayarlamak isterler. Örnek olarak; bir çocuk en iyi bir saatlik oyun zamanından sonra çalışabilirken, diğeri yemekten sonra daha verimli olabilir. Eğer karar veremiyorsanız, bir zaman seçin ve iki hafta süreyle bunu uygulayın. Bu zamanda nasıl çalıştığını izleyin. Eğer bu zamanda iyi çalışmıyorsa, başka zamana karar verin. Tuvalet ihtiyaçlarına, bir şeyler atıştırmasına veya içmesine izin verin, fakat verilen işin tamamlanması için kararlı olun. Ödev yaparken sıkça su içmeye gidiyorsa, suyunu masasında ödevde oturmadan hazır etmesine teşvik edin. Ev ödevinin bütün geceye sarkmasına izin vermeyin. Belirlenmiş bir çalışma yöntemi çocuğunuzun ev ödevi alışkanlığı kazanmasına yardımcı olur. Eğer çocuğunuzun ev ödevi olmayan günleri var ise, o günlerde de rutini sağlamak amacıyla kitap okuması için ek süre belirleyin.

- Eğer çocuğunuz ev ödevini çok uzun sürede tamamlıyor ise sınıf öğretmeni ile iş birliği yaparak ev ödevine başlama süresini belirleyip, bitirme süresini her gün ödev kağıdının en altına yazmasını isteyebilirsiniz. Ev ve okul böylesine bir paralel çalışma içinde, öğrencinin de bu sürece aidiyetini sağlayabilir ise hedef davranışa ulaşılır.
- **Bir yer belirleyin.** Çalışma alanı ışıklı olmalı, yakınında gereçler sağlanmalı ve yeterince sessiz olmalıdır. Böyle bir yerin çok süslü olmasına gerek yoktur. Çalışma masasının olabildiğince sade, sadece kullanacağı malzemelerin yeterli olacaktır. Yatak odasına konulmuş bir masa hoş olabilir veya daha küçükler için mutfak masası veya salonun bir köşesi bile uygun olabilir. Herkes için en iyisi olan bir zaman ve mekan yoktur. Her çocuk farklıdır. Bu bir deneme ve yanılma sürecidir.
- **Dikkat dağıtan unsurları ortadan kaldırın.** Televizyonu kapatın ve ev ödevi zamanı yapılan anlarda özel telefon konuşmalarını engelleyin. (Sınıf arkadaşına çalışmayla ilgili soru sormak için yapılan konuşma yararlı olabilir.) Bazı çocuklar hafif bir fon müziğiyle iyi çalışabilir, ama radyo veya müzik setinin yüksek sesli müzik çalması iyi olmaz. Ev ödevi süresi boyunca diğer aile üyelerinin de sessiz bir şeyler yapmasını sağlamaya çalışın.
- **Kaynakları belirleyip, gereçleri temin edin.** Başlangıç olarak, kalem, kağıt, silgi, tükenmez kalem, ders kitapçığı ve sözlük yeterli olabilir. Yardımcı olabilecek diğer gereçler ise zımba, hesap makinesi, haritalar, kalemıraş, uhu, yapıştırıcı, makas ve cetvel olabilir. Bu tür gereçlerin hepsini mümkünse belirli bir yerde ve bir arada tutun.
- **Çocuğunuz yardım istediği zaman cevap vermek yerine yol gösterin.** Çocuğunuz yardım istediği zaman, ikinizin de çalışmayı ve amacını anladığınızdan emin olun. Bazen, biraz açıklama yapmak, küçük beyin fırtınaları ve cesaretlendirme çocuğun takıldığı yeri aşmasında tek ihtiyacı olan şeydir. Cevap vermek çocuğun konuyu anlamayacağı anlamına gelir. Çok yardım etmek, çocuğa işler zorlaştığında birilerinin işi onun için yapacağını öğretir. Çocuğunuz, çalışmanın çoğunu yaptığı sürece yardım edin.

- **Övün.** Her yaştaki insan övgüye karşılık verir ve çocuklar fikirlerine en fazla değer verdikleri kişiler olan aileleri tarafından cesaretlendirilmeye ihtiyaç duyarlar. “Ev ödevini çok güzel yapmışsın” şeklindeki sözler çocuklarınızı çalışmalarını bitirmesi konusunda motive edecektir. Eğer gerçekten öyle yapmış ise bu ve benzeri cümleleri paylaşın. Önünüzdeki günlerdeki ödevleri güzel yapması için önceden böyle bir paylaşım yapmayın.
- **Ev ödevindeki gelişmeyi ödüllendirin.** Eğer çocuğunuz ev ödevini özenli ve belirlenen zaman aralığında bitirme konusunda başarılıysa, bu başarıyı özel bir olayla kutlayarak (parka götürmek, pizza yemeye götürmek) olumlu gayretini destekleyin.
- **İyi bir model oluşturun.** Çocuklar sizi okurken, yazarken veya düşünce ve çaba isteyen şeyler yaparken görürlerse daha kolay çalışacaklardır. Çocuğunuzla, yaptığınız alışveriş listesini yazmak kadar basit bir iş bile olsa ne okuduğunuz veya yazdığınız hakkında konuşun. Onlara iş yerinde neler yaptığınızı anlatın.
- **İlgi gösterin.** Aile sohbetlerinde okul ve öğrenme faaliyetleri hakkında konuşun. Çocuğunuza o gün sınıfta neler tartışıldığını sorun veya ondan yüksek sesle yazdığı hikayeyi okumasını isteyin ya da bir fen deneyinin sonuçlarını tartışın. Veli görüşmeleri, spor etkinlikleri gibi okul etkinliklerine katılın.

Yapılmaması gerekenler:

- Çocuğunuzla çalışmasının her aşamasında birlikte oturmak. (Ev ödevi yapmak bağımsız bir süreç olmalıdır.)
- Ev ödevinin mükemmel olmasını beklemek.
- Ev ödevlerini çocuğunuz için yapmak. Bazı veliler çocukları için bütün bir ödevi bitirirler. Velinin amacı zor bir ev ödevini bitirmesinde çocuğa yardımcı olmak olsa da, sonuç çok yıkıcı olabilir. Ebeveynleri ev ödevini bitirdiğinde, bir başarısızlık hissi yaşayabilirler. Velisinin onun yerine ödevini yapması ona annesi veya babası kadar güzel çalışma yapamayacağından dolayı yetersizlik hissi verecektir. Bu ancak acizlik duygusunun ve duyulan bağımlılığın artmasına sebep olacaktır. Ya da çocuk, “Nasıl olsa annem-babam ödevimi yapıyor” diye yapmamayı bir alışkanlık haline getirecektir. Öğrendiklerini pekiştiremeyecek ve sorumluluk duygusundan uzak kalacaktır. Eğer çocuğunuz yeterince denediği halde ev ödevini gerçekten yapamıyorsa, öğretmene durumu anlatan bir not gönderebilirsiniz veya görüşmeye gidebilirsiniz. Bu durumu öğretmen anlayışla karşılayacaktır.
- Çocuğun yanlışlarına odaklanmak.
- Çocuk yardım istemediği halde yardım etmek.

- **Çocuğunuzun; ev ödevini bölerek** “ben neyi kendim yapabilirim” ve “hangi kısımda yardıma ihtiyacım var” şeklinde iki kısma ayırması için teşvik edin. Siz, sadece çocuğunuzun tek başına yapamadığı kısım için yardımda bulunmalısınız; kelimelerin telaffuzu, çalışmanın açıklanması gibi. Bu çocuğunuza sorumluluk ve bağımsızlık kazandıracaktır.
- **Çocuğunuza verilen ev ödevini daha küçük parçalara bölmesinde yardım edin.** Örnek olarak; eğer matematik ödevi 10 soruysa, çocuğunuza ilk başta ilk üçünü yapmasını ve yaptıktan sonra bakmanız için sizi çağırmasını önerin.
- **Ödevler hakkında konuşun.** Çocuğunuza sorular sorun. Konuşmak, çocuğun çalışma hakkında düşünmesine ve onu daha küçük ve çalışılabilir parçalara bölmeye yardımcı olur. Çocuğunuz yönergeleri okuduktan sonra ondan çalışmanın ne olduğunu kendi cümlesiyle anlatmasını isteyebilirsiniz. Bazı soru örnekleri; “Ne yapman gerektiğini anlatır mısın?”; “Ev ödevini bitirmek için neye ihtiyacım var?”; “Buna benzer soruları daha önce yaptın mı?” olabilir. Böylece çocuğunuzun bu soruları çözmesine yardımcı olacak benzer soruları yapıp yapmadığını öğrenin.
- **Çocuğunuz ev ödevi yaparken, müsait olun.** Böylece bir karışıklık durumunda çocuğunuzun sorusuna cevap verebilirsiniz. Eğer mümkünse başka bir odada, dikkat dağıtmadan ama kolay erişilebilir olun.
- **Ev ödevi bitince üstünden geçin.** Bu çocuğunuza başarı ve olumlu ilgi kaynağı olacaktır. Fakat öğretmen ile bu şekilde anlaşmadıysanız, hataları düzeltmeyin. Yapılan hatalardaki ortak noktaları görmek öğretmenler için yararlıdır. Gözlemlerinizi bir not ile sınıf öğretmeniyle paylaşın.
- **Önce doğru soruları kontrol edin.** Bazen ailelerin yanlış yapılan soruları yakalamak gibi bir eğilimi olabilir. Çocuğunuzun bir dahaki sefere kontrol edilmek üzere size bir kağıt getirdiğinde, öncelikle doğru olanları ne kadar iyi yaptığı üzerinde durun. Yanlış yapılan sorular için “Eminim şimdi o soruya dönüp bakarsan daha farklı bir cevap verebilirsin” diyebilirsiniz. Böylece çocuğunuz hiçbir eksiklik ve yetersizlik hissi duymadan o soruları tekrar yapacaktır. Eğer ilk başta yanlış yapılanlara bakıp, kızarsanız; çocuğunuz tekrar çalışmaya başladığında o dersi bitirmek yerine ailesinin onayını kaybetmiş oluşuyla ilgileniyor olacaktır.
- **Bir seferde bütün sorular yerine birkaç tanesini kontrol edin.** Birçok çocuk, hemen gösterilen takdirden hoşlanır. Çocuğunuza beş soru yapmasını söyleyin ve daha sonra bunları kontrol edin. Doğru olanları yakalayın ve hepsini kontrol ettikten sonra diğer gruptaki soruları yapmasını isteyin. Bu yolla; çocuğunuz hem gereken geri bildirim ve onayı almış olur hem de diğer kısmı yapmak için gerekli motivasyona da sahip olur. Ayrıca, çocuğunuz çalışmayı yanlış yapıyorsa, yanlış tüm ev ödevini tekrar yapmasına gerek kalmadan düzeltmelerini yapmış olacaktır.

Okul kadar aile çocuk ilişkisi de önemlidir. Ev ödevlerinin bu ilişkiyi bozmasına izin vermeyin.

Sena Dayıgil, Psikolog

Kaynakça

- Aileler ile yapılan görüşmelerde ailelerin paylaşımları, aile ve okul iş birliği ile yarar sağlayan uygulama örnekleri de eklendi.
- <http://www.kidsource.com/kidsource/content/homework.html>
- http://www.enquirer.com/editions/2000/02/04/loc_should_you_bribe.html
- http://www.enquirer.com/editions/2000/02/04/loc_a_guide_to_helping.html
- <http://www.nea.org/parents/homework.html>
- http://www.palomaresschool.org/tips_on_helping_your_child_with_hm
- <http://www.teachervision.fen.com/lesson-plans/lesson-5144.html>
- http://www.keepkidshealthy.com/schoolage/homework_tips.html
- http://www.ldresources.com/articles/homework_tips.html
- <http://www.suite101.com/article.cfm/14161/81568>
- <http://www.wfu.edu/wfunews/2003/053003h.html>